

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . K 180—
polletno „ 90—
3 mesečno „ 45—
1 „ 15—

V inozemstvu:

celoletno K 240—
polletno „ 120—
3 mesečno „ 60—
1 „ 20—

„Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.“
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez posilne denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.

Poštnina plačana v gotovini.

Slovenska Koroška ustaja.

V Borovljah, 6. sept.

Za včeraj 5. t. m. so sklicali Nemci in nemščurji shod na Bistrico v Rožu, ki se je imel vršiti ob dveh popoldne. Ob pol dveh je prišlo v sklenjenih vrstah — na čelu naši vrli fantje na konjih — več tisoč našega ljudstva, po večini sami moški — v Bistrico ter zasedlo za zborovanje nemejske prostore pod starodavno košato lipo, vrh katere je takoj zapopolnila velika slovenska trobojnica. Vsak naš človek je vihtel malo zastavico.

Ob dveh so prišli Nemci — par tisoč po številu — iz Celovca, Vetrin, Žilpolja, Svetne vasi itd. deloma na vozovih, deloma peš, vsi s znaki v »koroških« barvah. Ali ojoj! Ko so prišli na kraj zborovanja, so kar osupnili: tisoče slovenskih zastavic se je dvignilo in zaoril je močno: Živela Jugoslavija! Kmalu nato se je pripeljala antantna komisija, sestojeca iz enega francoskega podpolkovnika, angleškega in italijanskega majorja ter jugoslovanskega zastopnika. Francoz — kot predsednik — je hotel nagovoriti maso nemški, kar je naše ljudstvo odločno odklonilo. Prosil je, ako sme govoriti ruski, v kar je množica pritrdila. Prosil je nato v ruskem jeziku Slovence, naj puste zborovati Nemce, kar so pa prvi z burnim protestom odklonili. Duhovi so se čimdalje bolj razburjali, na oder je stopil naš govornik, pričelo se je vdušljivo vsklikanje proti Nemcem. Videč, da je nemško zborovanje absolutno nemogoče, je francoski podpolkovnik po zahtevi našega zastopnika zborovanje razpustil ter odredil, da zapuste prostor najpoprej Nemci in nemščurji, potem pa Slovenci. Med burnim ploskanjem in petjem Jugoslovancev so se začeli Nemci, vsi poparjeni, pomikati nazaj, odkoder so prišli.

Prav v nemščurjsko nesrečo se je slučajno nahajal v Sentjanžu pri Bistrici pred neko slovensko restavracijo oddelek pevec »Glasbene Matice«, kateri je neutrudno prepeval naše najbolj v srce segajoče narodne pesmi vračajočemu se žalostnemu iz videč potrditve izpredu. Pričujoče ljudstvo je klicalo: Živela Jugoslavija! Na kar so nekateri nemščurji s prsti zankali in kazali onkraj Karavank. Eden od njih se je celo oskobil, da je zaupil: Živio Avstrija! Na kar je dobil v odgovor: Živela avstrilska lakota!

Po žalostnem nemščurjskem izpredu so se pevajoč in gorečih tic

razhajale naše množice deloma z vlaki, deoma peš, vsakdo s slovensko zastavico v rokah. Že omenjena restavracija v Sentjanžu je bila mahoma z vrhom vred prenapolnjena. Bili so ginljivi prizori: med izbranim in neumornim petjem Matičarjev so se vršili navdušeni govori zavednih Korošcev. Iz najpreprostejšega grla našega koroškega dekleta si čul: »Ne bo nas več nemčur teptali! Proklet je odpadnik, ki svoj narod taji. Še zemlja ne pije njegove krvi!« Do solz ginjen se je zahvalil za toliko bratsko ljubav predsednik pevskega zbora Matice gosp. Rape, obljubivši, da se zopet povrnemo na toli boja in bratske ljubezni vroca koroška tla. Množica je spremljala pevce na kolodvor, kjer se je med petjem koroški mladenič še enkrat v pristnih besedah poslovil od pevcev. V pozdrav so se klicali: »Povejte ljubljenskim bratom onkraj Karavank, naj ne bodo pesimisti glede Koroške. Vse bo prav. Rabimo pač moralne podpore, ne pa obupavanja!«

Namesto nemškega, naš zbor v Velikovecu.

Kakor v Bistrico, tako je bil tudi v Velikovec za včeraj sklican velik nemški shod. »Pridite vsi!« se je glasil plakat: In res: prišli so, ali zopet — naši. Deset do dvajsetstisoč našega ljudstva se je zbralo. Nemci, videč, da je vse zaman, niti prišli niso. In tako se je vršil namesto nemškega, slovenski shod. Nastopilo je več govornikov, katerim je velikanška masa navdušeno pritrdjevala. — Nemci so se poparjeni — skrili. Po Velikovecu je pa migljalo na tisoče slovenskih zastavic.

Velikovec, 5. septembra. Po porazu v Grebincu so nameravali Nemci napraviti danes veliko zborovanje v Velikovecu. V Celovcu je bilo v ta namen pripravljenih nad 100 avtomobilov za prevažanje ljudi. Po vsem mestu so nalepili Nemci plakate, da je vsa Koroška v nevarnosti. Ponoči pa je bilo zborovanje naenkrat odpovedano. Danes pa je prišlo okoli 10.000 naših ljudi iz vseh strani Koroške v Velikovec. Oddaljenosti so se pripeljali na okrašenih vozovih z zastavami in zastavicami. Domači nemščurji so izza vogalov hoteli izživiti, pa se jim to ni posrečilo. Razvil se je veličasten sprevod, v katerem so nosili naši velike napise v nemškem jeziku kakor »1914: Gott strafe Englad, 1920: Deutschland

unter Kuratel«. Sprevod se je izvršil v najlepšem redu. Medtem pa je zborovala antantna komisija o vprašanju shoda. Nemški in italijanski delegat sta bila proti, angleški polkovnik in francoski major pa sta shod dovolila. Anglež je otvoril manifestacijski shod in pozival navzoče, naj se po shodu mirno razidejo. Kot prva je govorila rojena Korošica v imenu Koroškega ženstva, ki noče priti zopet pod nemški jarem. Nato je govoril urednik Smodelj, ki je izročil zborovalcem pozdrave antante in izjavil upanje, da nas bo antanta še nadalje podpirala. Izjavil je, da gredo naše pravice na Koroškem do Gospodarskega polja. Dr. Müller je opozarjal na nemške laži med vojno in sedaj ter opozoril antanto na dejstvo, da Nemcev sploh ni v Velikovecu. Končno je opisal dr. Ravnik žalostne razmere v Nemški Avstriji, nakar je desetstisočglava množica zavednih Korošcev zapela našo narodno himno in se mirno razšla.

Dvoje internacional.

Internacionala je mrtva, — žive la internacionala. Tako bi skoraj vzkliznili, če vidimo borbo v socialnodemokratski stranki. In vendar ni tako. Druga internacionala še dolgo ni mrtva in tretja internacionala še dolgo ni objela vseh pristašev druge internacionala. Niti o prvi, teoretični internacionali ne moremo reči, da bi bila že popolnoma izginila s površja, in vendar je že več kakor pol stoletja odkar se je oglašil prvi bojni klic druge, positične internacionala.

Toda v drugi internacionali je morala biti nekje napaka, da se ni mogla vzdržati na vrhuncu kljub grozotam vojne, kljub gospodarski zmedbi, ki je bila posledica vojnega plesa. Kakor koli obračamo programe mednarodnih socialističnih kongresov, moramo priznati, da so ostali v svojem bistvu vedno zvesti svoji vodilni ideji in tudi v mednarodnostnem značaju ne moremo najti napake. To velja seveda samo za programe, izdane na mednarodnih kongresih. Kako je bilo v praksi življenja, je druga točka. Se dobro se spominjamo, da smo očitali pred vojno socialnim demokratom, kolikor smo jih imeli v našem narodu, da so se vpregli v nemški voz. Naše očitanje je bilo povsem opravičeno, na drugi strani pa je bilo razumljivo, da se je takozvana »jugoslovanska socialnodemokratska stranka« naslanjala v nekdanji Avstriji na močno nemško socialno — demokratsko organizacijo, ker bi bila sicer materijelno takoj propadla in bi vsled tega tudi ideja več ali manj trpela škodo. Ravno v tem »jugoslovanstvu«, ki ni bilo nikdar jugoslovansko, marveč je bilo nemško, pa je bila največja ovira krepkejšemu razvoju socialnodemokratske ideje med našim narodom. Ravno v nemstvu in šovinističnem nemstvu nemške socialne demokracije pa moramo iskati vzroka razpada druge internacionala. Nemški socialni demokratje to danes sami uvidevajo in tudi priznavajo. Naši socialni demokratje pa prav res ne moremo očitati, da bi bila kdaj preveč nacionalna. Te napake ni storila, storila pa je napaka, da je čez drn in strn drla za nemško socialno demokracijo, od katere je bila gospodarsko od-

visna. To je očitak, ki velja mutatis mutandis še danes. S tem, da je nemška socialna demokracija v tako eminentno buržuaznem vprašanju, kakor je bila nemška vojna proti Franciji in Angliji in deloma tudi proti Rusiji, stopila na stran države. Isto napako so seveda storile socialne demokracije tudi drugih držav. In ravno na tem dejstvu se je razbila druga internacionala. Ne neposredno. Pač pa je kaos, ki je nastal v drugi internacionali vsled zgoraj navedenih dejstev v družbi z vznikajočo novo idejo, pospešil razpad druge internacionala. Napaka ni bila v teoriji, bila je v neskladu ideje s človeško naravo. Podoben proces je bil to, kakor pri človeku, ki je vpil ves čas svojega življenja, da ne veruje, pa se gre na smrtni postelji izpovedat. Proč narodnost, živela internacionala, so kričali nemški, francoski, angleški sodrugi, ko je pa šlo za to, da bi nemški, francoski, angleški narod trpel na svojem ugledu, so našli zopet svoje narodno srce. Žal v toliki meri, kakor o Nemcih, tega o naših socialnih demokratih ne moremo trdit. Tu torej je bila Ahilova peta druge internacionala.

In sedaj nastopa tretja internacionala, anarhijo so jo nazivali začetkom, pozneje boljševezem. Za imene gre ker niti eno niti drugo ne more označiti bistva tretje internacionala. V ideji ni dosti razlike med drugo in tretjo internacionalo, sredstva tretje internacionala za doseg te ideje pa so taka, da tu ni mogoč kompromis. Tudi druga internacionala je poleg zanikanja narodnosti zahtevala boj proti dohodkom iz kapitala in zemljišč, tudi druga internacionala je zahtevala združitve vse produkcije v proletarskih rokah, tudi ona je zahtevala v bistvu odpravo privatnega imetja. Zato tudi tretja internacionala ni v tem pogledu prinesla dosti novega. Toda druga internacionala je bila otrok miru, razvijala se je v mirni dobi, bila je za boj, toda bila je za gospodarski boj in za boj ideji, in je naglašala, da samo pripravila teren za svetovno revolucijo. Tretja internacionala pa je otrok ognja in meča, je otrok najbolj krivičnega nasilja proti človeštvu, jo

otrok zanikanja vseh pravic, razen pravic nasilja pesti. In zato je tretja internacionala prišla za sredstva vojne, prelomila z vsemi tradicijami, vrgla od sebe vse, kar je bilo človeško, ter nastopila s terorjem in bestialnostjo. Dvignila je prapor proletarijata, namočeno v krvi posedujočih, nastanila se je v ogorelih zidovih k tlom priraslih, razgnala je rodbino, delo je proglasila za državni monopol, zemljo za državno last, človeka za stroj celokupnosti, kulturo za pulho peno. Po svoje ideje, ki so morale roditi, kar so rodile: Boj vsemu človeštvu, kri, ogenj, uničenje. Pa tudi tu nekaj ni bilo v redu. Svet se je začel upirati, vsa druga internacionala ni sledila. In danes vidimo poleg druge internacionala še tretjo internacionalo, ki pa je tudi še morala znatno popustiti od svojih prvotnih preradikalnih idej in se prilagoditi mentaliteti ruskega naroda. Če je že v početku tretje internacionala prišlo do protislovij in nesoglasij med idejo in prakso je pričakovati, da tudi ta tretja internacionala ne bo imela obstanka. Že se čujejo glasovi, da je moskovska komunistična internacionala razbila veliko idejo mednarodnega združenja vseh revolucionarnih socialističnih strank sveta. In kaj potem, če je to res? Ali je internacionala ubita? Ideja gotovo ne, v praksi pa morda za dolgo, dolgo dobo.

Nadzor nad veleposestmi na Koroškem.

Oziri, ki so bili merodajni za postavitev nadzornikov nad veleposestmi na Koroškem, so bili državni finančni in niso mogli imeti nobene zveze z ljudskim glasovanjem za katero takrat sploh ni nihče vedel, če se bo vršilo.

Ker je poudarjal sam prestolni govor, da pripada zemlja tistemu, kdor jo obdeluje, je bilo jasno, da se bo morala izvesti v celoti agrarna reforma. Vlada je morala nujno podvesti vse korake, ki so bili potrebni, da se ne onemogoči izvedba agrarne reforme potom mahinacij s strani veleposestnikov, na pr. s parceliranjem in prodajo. Zato so se postavili po vsej državi brez razlike na narodnost ali veroizpoved veleposestnikov, nadzorniki nad veleposestmi. Govorili pa so za to tudi finančni razlogi. Mnogo veleposestnikov je prebivalo izven države in upravičena je bila sumnja, da se bodo stekali dohodki iz veleposestev v tuje države — česar naša država ni mogla trpeti, če se ni hotela zavestno oškodovati. To stanje traja do danes.

Zdaj so se naenkrat spomnili Nemci, ki so začeli že obupavati nazvleč vsem izpolnjenim željam s strani plebsične komisije, da se morajo nadzorstva odpraviti. Če so bila potrebna nadzorstva do sedaj iz državno — finančnih ozir, so potrebna sedaj iz ozir svobode glasovanja — in če bi nadzorstev ne bilo, bi se morala vpeljati sedaj ob plebsiču. Veleposestva

J. W.:

Obirski dom.

V Obirskem domu, 14. avg.

Če imamo visoko pod Triglavom Triglavski dom, zakaj ne bi imeli tu Obirskega? To ni več koč, kar je zgradil nekako pred desetimi leti O. T. C. Pravcata enonadstropna hiša je, pri tleh čvrsto zidana, nadstropje pa je leseno, zunaj opazeno z eternitskimi ploščami, istotako je streha krita z »večnotrajnim« eternitom. Prostor v tem domu so kaj razsežni: pri tleh velika obednica, kuhinja, poslovna soba meteorološkega opazovalca, ki je hkrati oskrbnik tega doma, in končno njega zasebno stanovanje. V prvem nadstropju pa 6 ali 7 sob za turiste, vse dobro opremljene. V sobah stoji večidel po 2 postelji, toda zlahka bi se dale namestiti po štiri in še bi ostalo več prostora, kakor smo ga vajeni po naših planinskih kočah. Tudi podstrešje bi se dalo pregrajati in urediti za skupna ležišča. S. P. S. zna svoje prostore dokaj bolj ekonomično izrabljati, kakor so storili to Nemci v tem svojem »Rainer-schutzhausu«. Kako skromna je bila prvotna lesena zgradba, ki še sedaj

stoji, vsa zapuščena in preperela, par korakov od sedanjega doma!

Dne 27. julija 1919 je prevzel naš sekvester Obirski dom v državno upravo. Pravega gospodarja sedaj še nima, kar je, žal, na kvar notranji lastnosti in snaznosti. Brž ko preide v last našega planinskega društva, bo treba vse temeljito preurediti. Potem se bo ta novi dom lahko kosal z vsemi našimi visokoplaninskimi stavbami, tembolji, ker ima malokateri tako srečno izbrano lego. V desetih minutah lahko prispeš zlahka na vrh Ojstrca, kjer imaš najlepše razgledišče. Pred domom žubori vedno živ studenec. Na Obir pa drže pota od vseh strani: najsošnejša iz Železne Kaple, druga iz Reberce, od Miklavčevega, iz Galicije mimo Divjega slapa, iz Obirske soteske, od Trkija ob Borovnici (Freibach), tako da ima turist dovolj poti na izber. Geolog, botanik, entomolog — vsak najde tu dovolj zadoščanja svojemuh zanimanju. In kogar zanima meteorološka postaja z raznimi opazovalnimi pripravami, ima tu lahko skoz vse leto svojo zabavo. Postaja je telefonično zvezana z Železno Kaplo, tako da bo naša meteorološka centrala, če se kdaj

ustanovi v Ljubljani, lahko v neposrednem stiku z vrhom Obirja.

Tretjič sem na Ojstrcu. Prvikrat — bilo je leta 1904 — sem napisal v spominsko knjigo nekaj s cirilico. Mikalo me je pogledati, kaj se je zgodilo z mojo za tiste čase tako drzno beležko. Res, še hranijo vse spominske knjige. Listam in listam. Evo! Še je napisano: Orjak Obir, le trdno stoj in čuvaj našo zemljo! — Nihče ni črta teh besed, ostale so nedotaknjene. Skoro čudež! Zakaj, kjerkoli se je slovenski planinec drznil napisati kaj v slovenskem jeziku, vse mu je nemška roka prečrta, zabrisala, zamazala, prelepila z nacionalnimi znankami ali pripisala opazko, kakor: Pfu! Pereat! Idi! Par takih planinskih cvetk za primer! Nekdo je napisal: Prosti mora biti, prost moj rod! V sveti jezi je ogorčeni German vse to prečrta in svoj gnev zapečatil s »Pfu! Hude!« — Slovenski častnik se je osmell leta 1910 podpisati kot »c. kr. planinski poročnik«. Trikrat mu je ušljeno pero podčrtalo to oznako, tri vprašaje pristavilo in prav po denuncijantsko vzkliznilo: Seit wann haben wir denn in Österreich keine Leutnants mehr? — Preprost planinec je napisal leta 1911: Bog pošlvi tiste ljudi, ki so

naši, kot smo mi! Opazka seveda ni izostala: Ise scheene Sproch — ne windische Sproch!

Saj ni vredno take glupe neokusnosti omenjati. A preznačilne so za mržnjo, ki so jo kazali do našega rodu in našega jezika prav koroški Nemci in nemščurji. Vse zatreti, kar priča o bitju slovenskem na Koroškem, to je bilo njihovo geslo od pamtveka. Tu niso poznali mej niti takrat, kadar so se s tem lahko vsemu svetu predstavili kot kulturni divjaki.

Cirilico pa so pustili v miru, pač, ker je ne poznajo. Paladij za razraz slovenske misli! Tega se je zavedal planinec, ki je leta 1913 istotako v cirilici napisal tri slovenske verzice: Slovenski svet, ti si »rasan«. — Pripisal pa je istotako po cirilico: »Upam, da to mesto ne bo tako onesčaseno kot so vsa druga slovenska mesta.« Prav je imel. Izčrtano ni, pač pa se je nemški jezikoznanec zmotil, ki je pripisal stenografično: »Schreibe deutsch, Kroate!« Lah pa se je namrdnil: »Che cosa?«

Taki so dokumenti nemške kulture na Obirju iz polpreteklih časov? Laške in madžarske opazke v knjigi seveda niso nikjer izčrtane ali glo-

sirane. Bratci so si bili edini v znamenju sovraštva do Slovencev.

Obisk Obirja je med vojno naravno trpel. Leta 1913 je zapisanih v spominski knjigi 876 obiskovalcev, leta 1914 le 469, leta 1915 217, leta 1916 in 1917 se je dvignilo število na 311 oziroma 521, leta 1918 je zopet padlo na 302. Najnižji obisk pa izkazuje 1. 1919: samo 122 turistov. Naravno. To leto je bilo za koroško Slovenijo bolj »vojno leto« kakor sploh katero prej. Takrat so se vršile tiste nesrečne ofenzive, ki so čale zloglasni »folksverovcem« priliko, da so se raztepli po vseh slovenskih krajih, ropajoč in silo delajoč. O njih tolovajstvih je povedati vsak zaveden koroški Slovenec. Od več oseb v dolini sem čul, da je za našo stvar prav ta tolovajski vlom lanskega leta najboljša agitačno sredstvo za plebsič.

Letos pa se je Obir nepričakovano oživil. Razmere v deželi so se ustale, promet je reden, imamo dobro dnevno avtomobilno zvezo s Kranjem gor čez Jezersko in, kar je glavno: naš potnik jim ni več neprijeten kakor v prejšnjih časih. Povsod, tudi v nemških gostilnah, se, če ne prijazno, vsaj vljudno sprejmejo. Saj vado, da se je treba z na-

ja Koroškem so namreč po večini precej velika in je na njih zaposlenih mnogo ljudi, ki imajo tudi parcele v najemu. Danes hodijo ljudje na delo, določeno plačo — po čem drugim jih nihče ne vpraša. Kakor hitro pa bi dobil vso oblast v svoje roke, gotovo bi se odločil, da se vsi ti ljudje čisto odvisni od njega in o kakem svobodnem izvrševanju volje teh podložnikov ne more biti niti govora, kajti ljudje vedo, da se bo skušal maščevati veleposestnik.

Politične vesti.

== d Regentovo potovanje v Pariz. Regent Aleksander je s svojim tajnikom v soboto odpotoval v Pariz, kjer ostane tri dni. V Beograd se povrne dne 11. t. m. Regentova pot v Pariz je v zvezi z velevažnimi zunanje-političnimi dogodki. Zatrjuje se, da se tiče tudi končne ureditve jadranskega vprašanja.

== d Mrtev parlament. Beograd, 4. septembra. 121. seja narodnega predstavništva odpravlja podpredsednik dr. Ribar ob 10. dopoldne. Po formalnostih pride zbornica na dnevni red, to je volitve predsedništva. V poimnem glasovanju se je dokazalo, da zbornica nima kvoruma, vsled česar se je seja preložila na 19. t. m.

== d Ministrski svet. Beograd, 5. septembra. Včeraj je bila seja ministrskega sveta, na kateri se je med drugim razpravljalo tudi o volitvah za konstituantno. Določeno so bile tudi posameznosti za potovanje regenta v Bosno.

== d Predsedstvo narodnega predstavništva. V tem vprašanju je dosežen sporazum. Stanjlo Vučković, bivši prvi podpredsednik srbske narodne skupščine do leta 1918., bo voljen za predsednika. Za namestnika predsednika bodo volili Dragutina Pečica, za prvega podpredsednika dr. Ivana Ribarja, za njegovega namestnika dr. Lavo-slava Polića, za drugega podpredsednika Adolfa Ribnikarja, za njegovega namestnika Jozefa Fona. Tajnik bo Karubin Segvić.

== d Občinska uprava v Beogradu. Stara občinska uprava v Beogradu je podala ostavko. Na podlagi doseženega sporazuma med radikali in demokrati je izvoljen nov občinski odbor, ki bo začasno vodil posle občinske uprave, dokler državni svet ne reši odloka o aktu notranjega ministrstva in o pritožbi glede občinskih volitev v Beogradu. Nova občinska uprava je sestavljena nastopno: Predsednik dr. Joca Pára - Jovanović, podpredsednik Danilo Živaljevac.

== Davek na vojne dobičke. Na petkovi seji finančnega odbora se je razpravljalo o davku na vojne dobičke. Člani odbora za Hrvatsko in Slovenijo so protestirali proti temu, da je edinoletni finančni minister kompetenten za vse spore, ki bi nastali pri odmerjenju tega davka. Računa se, da bo davek na vojne dobičke znašal za Srbijo 30 milijonov dinarjev, za Bosno in Hercegovino 70, Dalmacijo 2½, Hrvatsko 5½, Slovenijo 70 in za Bačko, Banat in Baranjo 75 milijonov dinarjev.

== Bela vrana. Beogradska »Politika« poroča: »Ko je bila srbska vlada še na Kriju, je poslala v Argentino svojega odposlanca z nalogo, da zbere svoje rojake iz bivše avstrijske Dalmacije in jim razloži vso resnost krškega pakta. Vlada mu je dala v to svrhu kredit 800.000 frankov. Mož je teh 800.000 frankov zamenjal v argentinskih pezete ter se s tem denarjem odpravil preko morja. V Argentini je bival polni dve leti in izredno uspešno izvršil svojo nalogo. Pri odhodu iz Pariza je dobil za 800.000 frankov 600.000 pezet. Od te vsote je potrošil 200.000 pezet. Ko se je letos vrnil v Evropo, je bil kurz pezete šestkrat večji kakor kurz francoske franka. Za 400.000 pezet, ki so mu ostale, je sedaj dobil 2 milijona frankov. Ta dva milijona bi lahko spravil v svoj žep, toda mož je poštenjak in izročil je preostanek v znesku 2 milijonov frankov našemu poslaniku v New Yorku. In kdo je ta poštenjak? Špro Poznanović, doma iz Kotora. V današnjih razmerah, ko vsak gleda, kako bi se na pošten ali nepošten način obogatil, je Poznanović res prava bela vrana.

== d Izdajica Sachs — črnogorski konzul. Znana narodna izdajica dr. Sachs in dr. Frank sta stopila v stik z D'Annunziem in drugimi temnimi elementi, ki vsi delujejo proti naši državi. Njihov cilj je, odtrgati primorske kraje od naše države in jih priključiti Italiji. Stopili so tudi v zvezo z bivšim črnogorskim kraljem Nikolo. Za svoje zasluge je dr. Sachs dobil naslov »konzula kraljevine Črne gore«. Ta napis

na njem, če ne glasujejo po njegovih volji — pa naj pripade posestvo Jugoslaviji ali avstrijski republiki. Plebiscitno komisijo, ki je tako škropulozna v južnem pasu in se ogiba vsakega videza, ki bi se lahko zdel, da je na kvar svobodnemu glasovanju — opozarjamo na to delstvo. Saj ji bo vendar jasno, da ne zahtevajo Nemci odprave nadzornikov morda zavoljo svobode glasovanja ali celo v svojo škodo.

se blesti tudi na hiši, kjer stanuje. D'Annunzijeve organi so odredili, da osebami, ki prihajajo na to »konzulat«, ni treba imeti legitimacij.

== d Naša ekspedicijska proti Alban-cem. Beograd, 4. septembra. Ker so naše čete v zasledovanju arnavskih napadalcev dospole do demarkacijske črte in debarskem okraju, je bilo izdano povelje, da se tam ustavi. Prebivalstvo je naše čete živahno pozdravljalo. Arnavi so povsod uničili brzojav in telefon, razdeljali poslopja in odnesli poljske prideleke. Takoj so bili napravljeni koraki, da se pomaga zbežanemu prebivalstvu, ki je toliko trpelo.

== Razkol v hrvatskem profesor-skem društvu. Dne 3. t. m. je bila v Zagrebu skupščina profesorjskega društva, za katero je bilo veliko zanimanje, ker so se imele vršiti nove volitve. Bili sta dve listini: prva, ki je bila za to, da se v vsej državi osnuje enotno profesor-sko društvo, druga pa za to, da hrvatsko profesorjsko društvo tudi še nadalje samostojno živi. Pri volitvah je zmogala zadnja listina in bo sedaj ona skupina, ki je bila za enotno društvo, v kratkem osnovala posebno organizacijo. — d.

== Beneške železne klešče. »Lidovy Denik« piše: Črta moči »male entente« gre iz Prage na Beograd in preko Grške k afriškim bregovom in iz Prage v Bukarešto ter dalje na Carigrad k azijskim bregovom. S pristopom Grške dopolnjena »mala entente« bo predstavljala velike železne klešče, stiskajoče pred vsem one, ki bi skušali ogroziti mir in delo v srednji in jugovzhodni Evropi. Madžare. Vstrahovati pa bo mogla tudi vsakega drugega soseda, ako bi hotel rušiti njene interese.

== d Odpusteni madžarski uradniki. Beograd, 4. septembra. Zadnje dni je vlada odpustila večje število uradnikov madžarske narodnosti v Vojvodini, ki niso hoteli prisesti. Ti uradniki so odpotovali na Madžarsko.

== Proslava obletnice D'Annunzijevega pohoda iz Ronkva na Reko. 12. t. m. bo »Fascio Tristino di Combattimento« lovesno proslavil D'Annunzijevo pohod iz Ronkva na Reko. Razglašeno, da mora biti obletnica velik praznik, na kateri bodo romali Italijani v Ronke in tam prisegli, da ne dopuste nikdar, da bi bile italijanske pravice izdane in teptane. Italijankih komedijant-skih prireditelj še ne bo konec, kakor so videli. Čim dalje bodo trajale, toliko hujše bodo posledice.

== Francija za »malo entente«? »Le Matin« izjavlja, da stiki Francije z Madžarsko nikakor niso naperjeni proti »mali ententi, katere Francija nikakor ne sme oslabil, marveč jo hoče ojačiti in razširiti. Francija bi rada videla, da bi se vsi mali narodi srednje in južne Evrope opirali drug na drugega in se združili. Sama nase navezava je vsaka izmed teh držav brez potrebnih življenjskih sredstev, njihova jednota pa jim zagotavlja politično in gospodarsko svobodo. Vstvarja se nova diplomacija, zaključuje »Le Matin«, vojna je pozvala v življenje nove zemlje. Delo miru je, da se organizirajo. To je delo, kateremu se danes Francija posveča.

== Italijansko časopisje je optimistično razpoloženo glede rešitve jadranskega vprašanja »Giornale d'Italia« trdi, da italijanska vlada zastavi vse svoje sile v svrhu garancije svobode Reki, katere v nobenem slučaju ne bo mogla Jugoslavija anektirati, in razven tega da določi vzhodno mejo Italiji do Julijskih Alp ter da dobi Italija kontrolo na Jadranu in pridrži Dalmacijo. Situacija je jasna, pravi »Giornale d'Italia«, ker bi vsako kolebanje povzročilo vladno krizo. Po trditvah omejenega lista je torej vlada pristala na to, da se Reka proglasi za neodvisno državo. Italijansko časopisje pravi, da je situacija za rešitev jadranskega vprašanja sedaj mnogo povoljnija kakor kdaj poprej. Amerika nima več onega vpliva kakor pred meseci in zavezništvo so naklonjeni Italiji, da izvede londonski pakt, ako ne bo bo mogoč italijansko - jugoslovenski sporazum. Da se sporazum onemogoči že naprej, v to svrhu delajo z vso silo.

Pačilo je nekaj strelcov, vsled česar je bilo več oseb ranjenih. Tekom dneva je bilo aretiranih okoli 12 oseb. Današnja številka glasila stavkovnega vodstva poroča, da so fašisti zagrozili ravnatelju lista »Lavoratore«, Passigliu, s smrtjo. — Italijanska republikanska stranka v Trstu je objavila proglas, v katerem protestira proti izjemnemu režimu, ki sedaj vlada v Julijski Benečiji, in naznanja, da se pristaši republikanske stranke priključujejo splošni politični stavki.

PROSLAVA ČEŠKO - JUGOSLOV. BOJEV V DOBRUDZI.

D Praga, 4. sept. (ČTU) Dne 7. t. m. ob dvajsetih ho v Narodnem domu v Kraljevih Vinogradih slavnost v spomin čeških in jugoslovenskih dobrovoljcev, ki so se bojevali leta 1916 v Dobrudzi. Tam so Čehi in Jugoslovenci skupno prelivali kri za skupne ideje. To proslavljanje bojev v Dobrudzi ter sodelovanje Čehov in Jugoslovencov na drugih frontah je tudi sijajna manifestacija v pogodbi sklenjenega prijateljstva obeh narodov. Ob desetih dopoldne bo v cerkvi Sv. Nikolaja v Starem mestu zadušnica za padle junake.

Razglas plebiscitne komisije.

d Ljubljana, 4. sept. Iz Celovca poročajo: Danes je plebiscitna komisija izdala svoj šesti in sedmi razglas. V šestem razglasu se javlja, da se je ustanovilo posebno medzavezniško plebiscitno sodišče, obstoječe iz petih članov. Predsednik sodišča je angleški zastopnik. Jugoslovenski in avstrijski član imata samo posvetovalno pravico. Sodišče se bo bavilo s pregreški, ki so v zvezi s plebiscitom in proti čistosti plebiscita in njegovi pravilni izvedbi. Kot kazni se navedejo denarne globe do sto

SESTANEK V AIX LES BAINS.

d Beograd, 4. sept. Italijanski ministrski predsednik Giolitti je sprejel zastopnika Agence Havas in izjavil, da je za 12. t. m. odrejen sestanek v Aix les Bains. Giolitti je ponovno izrazil željo po sporazumnem delovanju s Francijo.

50LETNICA FRANCOSKE REPUBLIKE.

d Beograd, 4. sept. Danes proslavlja Francija 50letnico obstoja tretje republike. Pri tej priložnosti je ministrski predsednik dr. Vesnić brozjavno častital francoskemu ministrskemu predsedniku Millerandu. Zastopnik ministra za zunanje stvari, dr. Ninčič, je posetil francoskega opravnika in mu častital na današnji slavnosti.

NEMČIJA SPREJETA V ZVEZO NARODOV.

d Dunaj, 4. sept. (ČTU) »Sechsherrblatt« poroča: Po avtentičnih informacijah tukajšnjih švicarskih krogov je švicarski zvezni predsednik Motta sporočil nemškemu poslaniku, da bo Nemčija na vsak način sprejeta v zvezo narodov. Oficijelen sprejem bo najbrž še v oktobru.

funtov šterlingov, zapor do treh mesecev ter izključitev s plebiscitnega ozemlja. Sedmi razglas plebiscitne komisije vsebuje podrobnosti o načinu, kako se bodo glasovi šteli in pregledovali. Glasove bodo šteli in pregledovali okrajni sveti v prisotnosti po enega jugoslovenskega in avstrijskega zastopnika. Izid ugovor uradno in ga uradno razglasi medzavezniška plebiscitna komisija. Izid glasovanja se določi po večini glasov v celoti vsakega pasa.

Iz seje deželne vlade za Slovenijo.

Predsednik deželne vlade pozdravi nove poverjenike v vladi. Prečita dopis ministrstva notranjih del, s katerim se naznanja vsebina dne 17. avgusta sklenjenega sporazuma: da poverjenosti za pravosodje in socialno skrbstvo pripadeta JDS, poverjenosti za notranje zadeve se pa nevtralizira, dalje da mora poslovanje vseh pokrajinskih vlad biti kolegalno, to je, odločbe se smejo izdajati in veljajo le, ako so napravljene v soglasju vseh vladnih članov. Predmeti političnega značaja, v katerih se ne zedinijo, se odstavijo z dnevnega reda in predložijo ministrskemu svetu. Uredbe o občinskih volitvah je treba v smislu sporazuma revidirati z ozirom na §§ 10, 15 čl. 3 in § 35. Predsednik deželne vlade naprosi vodjo poverjenosti za notranje stvari, da za revizijo občinskega volilnega reda čim prej izdela predloge.

Vodja poverjenosti za notranje stvari, vseučiliški profesor dr. Pitamic izjavlja, da je bil po soglasju obeh v vladi zastopanih strank od ministrstva imenovan za vodjo poverjenosti za notranje stvari Prosi gg. zastopnike strank v deželni vladi, da bi pri svojih strankah vplivali na to, da mu politične stranke v Sloveniji omogočijo njegovo stališče, ker bi sicer moral izvajati konsekvence. Vodja poverjenosti za notranje stvari bo še nadalje sodeloval pri delimitacijski komisiji na Štajerskem. Za čas odsotnosti ga bo v tekočih poslih nadomestoval dvorni svetnik Kremenski.

Na tozadevno vprašanje vodje poverjenosti za notranje stvari glede svoje kompetence, opozarja predsednik na naredbi z dne 13. februarja 1920 Ur. l. št. 114 in 115 o delokrogu predsedništva deželne vlade in poverjenosti za notranje zadeve. Glasom teh naredb izvršuje predsednik deželne vlade, ki mora skrbeti za enotnost v deželni politični upravi, tudi splošni nadzor nad okrajnimi oblastmi. V kompetenco predsedništva spadajo tudi vse personalne stvari, ki se nanašajo na osebe pri predsedništvu deželne vlade, pri Dopisnem in Tiskovnem uradu, pri Uradnem listu, nadalje na juridično-administrativne in pisarniške uradnike, na pisarniško pomožno osebo in na uradne slugi pri okrajnih glavarstvih in političnih ekspoziturah in na osebo pri knjigovodstvu deželne vlade. Ti naredbi je izdal bivši predsednik deželne vlade gosp. dr. Zerjav. Pod prejšnjo vlado je predsednik sporazumom s poverjenikom za notranje stvari odredil, da se ti posli začasno še vodijo pri poverjeništvu za notranje stvari, vendar pa po navodilih in v sporazumu s predsednikom deželne vlade. Ta uredba je obstojala na sporazumu med predsednikom deželne vlade in prejšnjim poverjenikom za notranje stvari prof. Remcem. Predsednik deželne vlade se je odločil, da se bodo ti posli sedaj v zmislu navedenih naredb vršili pri predsedništvu deželne vlade.

Iz naše kraljevine.

— Splošna stavka zidarjev in stavbnih delavcev v Zagrebu. Stavbeno gibanje v Zagrebu se je pravkar razvilo ter je okoli 50 stavb v delu. Tudi mestno zastavstvo forsira stavbarstvo ter je sklenilo, da začne graditi delavske in uradniške dome, ki so proračunani na okoli 75 milijonov kron. Borzni svet je sklenil, da začne še letos graditi svojo palačo, zagrebško borzo. Za to palačo naj bi se investiralo okoli 20 milijonov kron. Tudi nekaj privatnikov in celo vrsta industrial-

cev že gradi ali pripravila stavbišče in pisarniške prostore ter vlada za stavbišča na Salmišču živo zanimanje. Vse je bilo v najboljsem teku, ko so zidari in stavbniki delavci nepričakovano stopili v štrajk. Stavkarji zahtevajo, da se jim mezde zvišajo znova za 60 odst. Po kolektivni pogodbi znašajo mezde za zidarje, tesarje in betnarje 11—13 K na urno, za ostale pomožne delavce 6.50—8.50 K, a za dečke in ženske 5.50—6 K na urno. Kolektivna pogodba določa, da je upoštevati naraščanje ali padanje življenjskih cen in gospodarskih potrebščin, a hkratu odreja, da sme ka-

kršnaki prememba v mezdi nastopiti le po sklepanju tarifne komisije. Dasi traja pogodba obvezno do 1. marca 1921 in dasi so se lani delavski plači trikrat povišale, so zidari in stavbniki delavci proti sklepu tarifne komisije stopili v štrajk ter proglasili za izdajalca vsakogar, ki bi šel delat ter groze z najtežimi kaznimi. Stavbni podjetniki so skušali začeti pogajanja, toda Savez stavbnih delavcev je vsako pogajanje odklonil ter zahteval kategorično, da se morajo mezde brez odlašanja znova povišati za 60 odst.

— Dosedanje draginske doklade javnim nameščencem ostanejo na Hrvatskem tudi za mesec september. »Narodne Novine« poročajo, da ostanejo draginske doklade tudi vpokojencem za mesec september neizpremenjene.

Kongres jugoslovenskih dobrovoljcev.

V proslavo štiriletnice kar so jugoslovanski dobrovoljci stopili v krvavo borbo za osvobodjenje in ujedinitve svoje domovine na poljanah Dobrudze, priredi »Društvo jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo« dne 8. septembra v Ljubljani veliko manifestacijsko zborovanje s spominsko službo padlim dobrovoljcem. Vspored je sledeči: Ob pol 10. uri spominska služba, ki jo služi na vrtu garnizijske bolnice mor. superior g. Kokalj, ob 11. uri veliko javno manifestacijsko zborovanje v veliki dvorani hotela Union s sledečim sporedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Zgodovina dobrovoljstva, poroča tovariš V. F. Jelenc. 3. Naše delo, poroča tovariš Fedor Šlajmer. — K manifestacijskem zborovanju in spominski službi vabimo vso slovensko javnost, ki ve ceniti zasluge dobrovoljcev za ujedinitve in osvobodjenje! Popoldne se vrši ob 15. uri društveni občni zbor v posvetovalnici mestnega magistrata, ki se ga morajo obvezno udeležiti vsi člani. — Zvečer je v veliki dvorani hotela Union prijateljski sestanek, s sodelovanjem vojaške godbe pod vodstvom kapelnika dr. Čerina in sodelovanjem narodnih društev. Ker je čisti dobiček namenjen invalidskemu fondu dobrovoljcev, opozarjamo občinstvo, da se ga udeleži v najobilnejšem številu.

Slovenskim dobrovoljcem! Udeležite se obvezno naše manifestacije. Sestanek dne 8. septembra ob 8. uri zjutraj v društvenih prostorih. Dobrovoljstvo so proti društveni izkaznici dovoljene na železnih polovičnih voznih in to na južni železnici 7., 8. in 9. septembra, na državni železnici pa od 5. do 10. septembra.

Narodno gospodarstvo.

— ng Užitina v Ljubljani. Finančni minister je pooblaščen, da proširi plačevanje trošarine, ki se sedaj plača le v krogu stare užitinske črte, na celo politično občino Ljubljansko ter da užitinsko tarifo prilagodi sedanjim prilikam. Pri tem sme državno doklado na vse predmete te tarife in deželno doklado na vino, vinski in sadni mošt ter meso ukiniti na ta način, da jo spoji z osnovno mero. To določilo je važno za prebivalstvo. Mnogi izgube sedanji ugodni položaj, da so brez užitnine. Zelo važna je pa stvar za trgovce zaradi skladišč.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. septembra 1920.

— Začasne priznanice za 20odstotni odtegljaj povodom markiranja kronskih bankovcev se glasom člena 22 fin. zakona pretvorijo v stalne državne obveznice, ki se bodo po 1 odstotek obrestovale, če se glase na vsote preko 1000 K. Ostale se izplačajo v gotovini najpozneje ob zameni začasnih priznanic v stalne.

— Odstranena spominska plošča. Pred kratkim so odstranili v šentpeterski cerkvi v Ljubljani marmornato ploščo, ki je spominjala na podjarmljenje Bosne in Hercegovine po Avstro-Ogrski leta 1878. Ploščo, v katero so bila med drugim vklesana tudi imena ob omenjeni priliki padlih ali umrlih naših rojakov, je dal pred nekaj leti vzidati na desni strani gornje cerkvene ladje častniški zbor bivšega kranjskega 17. pehotnega polka. Tako je izginil zopet eden izmed mnogih za sedanje izpremenjene razmere neumestnih spomenikov, kar je popolnoma v redu in se more samo odobravati.

— Poštne hranilnice. V finančnem zakonu za leto 1920—21 je govor tudi o poštini hranilnicah. Vlada ima pooblastilo, da potom posebne uredbe ustanovi poštne hranilnice s sedežem v Beogradu. Bavila bi se s sprejemanjem vlog ter z žiro in čekovnimi posli. V poednih mestih se ustanove filialke. Vsi poštni uradi bodo poslovali kakor vplačilna in izplačilna mesta. Čekovni urad v Ljubljani in poštne hranilnice v Sarajevu se preobrazita ob času ustanovitve.

— Porotne razprave bodo trajale pri deželnem sodišču v Ljubljani vsaj še do srede prihodnjega tedna. Doslej je razpisanih že 30 razprav, 4 slučaj, v katerih na ni nihče priprti, pa pridejo na vrsto še-le v prihodnjem zasedanju, ker ni bilo mogoče vseh obdolžencev in pri-

Telefonska in brzojavna poročila.

VOLITVE 28. NOVEMBRA. — KONSTITUANTA 12. DECEMBRA.

D Beograd, 4. septembra. Pred svojim odhodom v Pariz je regent Aleksander snoči podpisal ukaz o volitvah za konstituantno. Volitve so razpisane za 28. novembra. Velika ustavotvorna skupščina se snide v Beogradu dne 12. decembra in bo sklepala o ustavi države in o njenih osnovnih zakonih.

SPLOŠNA STAVKA V JULIJSKI BENEČIJI.

d Trst, 4. septembra. Proglasila splošna stavka v Trstu in po Julijski Benečiji obsega razen oficijelno izvezitih kategorij vse delavske stroke. Železničarji se še posvetojuje o svojem ravnanju. Doslej še niso vstopili v stavko. Ker stavkajo tudi stavci in

drugi uslužbenci tiskarn, ne izhaja noben list, razen glasila stavkovnega vodstva ali kakor se imenuje, »direktorija stavke«, ki se tiska v tiskarni soc. lista »Lavoratore«. Zaradi stavke v plinarni in elektrarni je včeraj in danes bilo mesto v temi. Iz vseh krajev Istre, Goriške in Furlanije prihajajo vesti, da se je vse delavstvo, tudi poljedelsko, povsod pridružilo stavki. Tudi mornarji lokalnih parnikov, ki vozijo v Istro in Benetke, so ustavili delo. Tekom včerajšnjega dne je prišlo v Trstu dopoldne in zvečer do manjših spopadov med stavkujočimi in fašisti, ki pritiskajo na obrtnike, gostilničarje in trgovce, da morajo imeti odprte svoje obrate. Na trgu Goldoni so pri teh spopadih posredovali karabinjeri in kraljevi stražniki (orožniki).

povabiti. Kakor prvi teden so tudi v daljšem času razen enega ropa in ene goljufije, ki se niže dole posebej navajata, na vrsti same tatvine. Že prejšnji teden je neki ljubljanski dnevnik poročal, da so se te tatvine zasledene ozemljene izuzele iz področja porotnih sodišč. Ako bi se to zgodilo tudi pri nas, pa ne bi zaradi tatvin ampak zaradi goljufij in zaradi poverb, bi ne bilo v tem porotnem zasedanju niti ene razprave, ker dne 30. avgusta, ko se je imelo pričeti porotno zasedanje, ni bila niti ena obtožnica zaradi drugih kaznivih dejanj pravomočna. Do so danes tri porotne razprave zaradi tatvine, smo že poročali. Slede jim nastopne: v torek dne 7. septembra zoper Franceta Glaviča in pa zoper Franceta Babnika in tri tovariše; v četrtek dne 9. septembra zoper Rafaela Giolisa in pa zoper Petra Primca in dva tovariše; v petek dne 10. septembra zoper Jožeta Skubica in tri tovariše zaradi hudodelstva roba; v soboto dne 11. septembra zoper Valentinia Krjavca in enega tovariša, zoper Vincenca Ravniharja in pa zoper Oskarja Žnidaršiča in dva tovariše; v ponedeljek dne 13. septembra zoper Karla Pevca zaradi hudodelstva goljufije; v torek dne 14. septembra zoper Ivana Suštarija in pa zoper Maksa Rozmana; v sredo dne 15. septembra zoper Leopolda Zupančiča; par razprav se predvideva še razpiše.

— **Paketni promet med Jugoslavijo in Avstrijo.** Danes smo dobili od poštne in brzojavne ravnateljstva objavo, da se »počenši s 1. septembrom t. l. otvori zaenkrat samo za Avstrijo poštne paketa služba«. Vest našega lista glede paketenega prometa z Avstrijo v zadnji številki je bila torej istinita. Kakor je pri nas običajno, prihaja tudi ta objava »post festum«. Promet bi se moral pričeti že s 1. septembrom, dočim je uradna objava izšla še te danes. Objavo v celoti priobčimo jutri.

— **Poljski konzulat v Zagrebu** poziva zadnjič vse poljske državljane, ki živijo v področju Hrvatske in Slovenije, da se zglašijo pisмено ali ustmeno v svrhu registracije pri konzulatu. Zglašje naj se tudi tisti, ki so se že enkrat zglašili. Izven Zagreba stanujoči naj se prijavijo pisмено in naj zaradi varnosti priložijo pošiljatelj. Prijavi je priložiti kot pristojbino 40 jugoslovenskih kron. Prijava naj vsebuje ime in priimek, rojstni kraj, kraj bivanja, ime staršev, ime žene, njen dekliški priimek in dan rojstva, imena in datume rojstva otrok. Med vsem dokumenti je najvažnejša domovnica, in če je dotičnik nima, kaka druga listina, iz katere se da sklepati, da je državljani poljske republike. Interesenti se opozarjajo na eventualne neugodne posledice, ki bi nastale za nje, če se ne odzovejo temu pozivu najdalje v roku meseca dni.

— **Imenovanje pri pošti.** Za poštne kontrolorja 2. stopnje IX. činovnega razreda je imenovan nadoficijal Martin Radej v Ljubljani.

— **V I. artiljerijsko podoficirsko šolo v Kragujevcu** se sprejme 200 mladeničev. Pogoji za sprejem v to šolo so: a) da je podanik kraljevine SHS; b) da ni mlajši od 17 in ne starejši od 20 let; c) da je izvršil dva razreda gimnazije ali realke, a v skrajnem slučaju vsaj 4 razrede ljudske šole z odličnim ali prav dobrim uspehom; d) da ima starševstvo (varuhovo) po občinski oblasti potrjeno dovoljenje, da sme stopiti v podoficirsko šolo. Oni prosilci, ki sedaj že služijo pri vojaki, lahko prošjo pri raportu za sprejem v podoficirsko šolo, a imeti morajo te-le pogoje: a) da je izvršil rekutno šolo; b) da je od njegove komande priporočen kot dober vojak; c) da ni bil kaznovan in d) da je izvršil najmanj 4 razrede ljudske šole. Vsak kandidat iz gradjanstva je dolžan, da predloži svojo ročno pisano prošnjo komandantu I. artiljerijske podoficirske šole v Kragujevcu in da v prošnji med drugim tudi izjavi, da pristaja na vse obveznosti, predpisane v Uredbi o podoficirskih šolah in da priloži sledeče listine: 1. domovinski list; 2. krstni list; 3. šolsko spričevalo; 4. starševstvo (varuhovo) po občinski oblasti potrjeno dovoljenje, da sme stopiti v podoficirsko šolo; 5. pismono in svojo ročno pisano izjavo roditeljev ali varuha, da v družini po očetu in materi nima skrofuloze, jetike, padavice in duševnih bolezni. To izjavo potrdi tudi občinska oblast. Oni kandidati, ki ne pridejo neposredno iz šole, so še dolžni, da doprinešajo od občinskega urada izdano pravstveno spričevalo, da je lepega vedenja in ni kaznovan. Na prijave kandidatov, ki ne odzovajo prednjim zahtevam, se ne bo oziralo. Rok prijave je do 20. septembra 1920, a zdravniški pregled se vrši dne 29. septembra 1920, katerega dne morajo biti na pregledu vsi prijavljeni kandidati. Za potovanje na zdravniški pregled

se imajo kandidati obrniti na najbližnjo pukovsko okružno komando, kjer jim bo izstavljena »Objava« za brezplačno vožnjo, a za povratek se jim taka objava izda od podoficirske šole.

— **Za Koroško.** Generalni komisariat za tujski promet je začel 14 različnih razglednic o koroški Sloveniji. Občinstvo se naproša, da se v najobilnejši meri poslužuje teh razglednic, ki se dobivajo v vseh večjih knjigarnah in prodajalnah papirja. V večji meri se naročajo v Tourist Office, Ljubljana, Dunajska cesta 18.

— **Zopetno povišanje cen smodk.** »Na podstavi odloka upravnega odbora samostalne monopolske uprave z dne 9. septembra 1920 št. 12.764 in odobritve gospoda finančnega ministra z dne 17. avgusta 1920 št. 3674 veljajo od 8. septembra dalje za smodke sledeče povišane cene: Regalitke 100 kom 150 din., t. j. 600 K, kom. 6 K; Trabuče 100 kom 120 din., t. j. 480 K, kom. 4,80; Britanike 100 kom 120 din., t. j. 480 K, kom. 4,80; Operas 100 kom 100 din., t. j. 400 K, kom. 4; Viržinke 100 Viržinke 100 kom 90 din., t. j. 360 K, kom. 3,60; Kuba Port. 100 kom. 80 din., t. j. 320 K, kom. 3,20; Portorike 100 kom. 70 din., t. j. 280 K, kom. 2,80; Brazilke 100 kom. 60 din., t. j. 240 K, kom. 2,40; Viržinjosa 100 k. 50 din., t. j. 200 K, kom. 2; Meš. inozemske 100 kom. 30 din., t. j. 120 K, kom. 1,20; Kratke domače 100 kom. 25 din., t. j. 100 K, kom. 1 K.

— **Organizacija hišnih posestnikov.** V soboto se je mudil v Ljubljani predsednik Udruga kučevnarstva v Beogradu gospod Dumić ter je imel sestanek z zastopniki »Društva hišnih posestnikov« v Ljubljani zaradi enotnega postopanja hišnih posestnikov v naši kraljevini.

— **V septembru** je najlepše na Klopinskem jezeru. Hotel otvoren celo leto. Izborna postrežba.

— **Požar v Klečah.** V soboto okoli polnoči je nenadoma nastal v Klečah požar. Prebivalci so že vsi spali, kar se prikaže v škodnjem posestniku Štruklja rdeči petelin. Nenadoma je bila vsa alarmirana. Zgoraj je polnoma skedenj z velikimi zalogi slame in sena ter hišica, v kateri so stanovali najemniki. Škoda je znatna. Posestnik Štrukelj je bil zavarovan za 10.000 K. Faktična škoda daleko presega zavarovalnino. Gorelo je do ranega jutra. Na lice mesta so dospeli vse okoličanske požarne brambe.

— **Smrtina kosa.** Včeraj je nenadoma umrl g. Anton Šarc, trgovec v Ljubljani, Selenburgova ulica. Nadalje sta umrla v Ljubljani visokošolec Branko Jeglič, sin višjega drž. pravdnika in gč. Elizabeta Frehlich.

— **Umrla je soproga** trgovca in posestnika v Bovcu na Goriškem ga. Rosina Strausgitt roj. Kenda. N. v m. p.!

Kultura.

— **Poslovilni večer ruske drame.** Danes večer se igra Shawova velezabavna in duhovita komedija »Pygmalion« z go. Maršev in g. Putjata v glavnih ulogah. Predstava je izvrstna!

— **Gostovanje ruske dram. družbe.** O Arčibaševu in njegovi drami »Ljubosumnost« so mnenja jako različna. Sovrasto do žensk, ki izvirajo iz pretiranega oboževanja, je značilno za naturalizem v romanu in drami že dolga desetletja. Strindberg je v tem sovrastvu najbolj fanatičen monoman ter je v primeru z njim Rus Arčibašev čisto sardoujevsko ljubezljiv. Na Sardouja nas spominja tudi Arčibaševa tehnika, dasi daleko ni tako spretna in brezhubna ter je na pr. v prvem dejanju naravnost okorno neekonomsko. Oder poln oseb, a vedno govornika le po dve, medtem ko so ostale v napotju; vtisk ostaja mučno neverjeten in prisiljen. Veliko temu je Arčibašev krepak dramatik in njegova »Ljubosumnost« zanimiva, silno efektivna, genijalno stopnjavana, da mora pri kolikaj dobrem ansamblu fascinirati. Ruskega ni v njej ničesar, kvečjemu tip Semjona Semjonoviča, ki svoji vedno nezvesti ženi ne le vedno znova vse odpušča, nego obtožuje celo samega sebe krivde ženinih ekstrat. Predstava je bila, izvzemši I. del, kjer se je bolj po avtorjev krivdi dialog zatikal, v nadaljnjih štirih dejanjih izvrstna ter so bili prizori g. Muratova in g. Mansvjetove ter g. Putjata in g. Marševe naravnost sijajni. Prizor na divanu z g. Čengerijem je odigrala ga. Mansvjetova še posebej nad vse znamenito. Publika je bila elektrizirana ter je ves večer v izrednem navdušenju izražala vsem igralcem svoje zadovoljstvo. Slovenski tovariši so Rusom poklonili venec, tovarišice pa so jih obule s cvetjem. Ker je bila drama našemu občinstvu znana iz slovenskih predstav v pretekli sezoni, je bilo tudi razumevanje lažje. Lahko potrdimo, da se nam slovenski predstav ni smravati, dasi je stala ruska v celoti za 50 odst. višje. Tudi lože so bile v soboto vsaj dostojno zasedene in došli so imeli največji užitek. »Anfisa« in »Ljubosumnost« sta nam predstavili go. Mansvjetova in g. Muratova kot dva prvovrstna dramska umetnika, ki su tako kmalu ne pozabimo. Takih dveh si je treba slovenski dramti vplivati bi tudi na našo izvrstno tvorbo. — Srečali smo gledali francosko burko »Papa« Roberta de

Flersa in Gastona A. Caillaveta. Virtuozna konverzacija, bujnost situacij, temperamentov in značajev, verjetnih in prisiljenih, gladka tehnika in cela vrsta hvaležnih vlog: burka mora učinkovati.

In Rusi so nam pokazali z njo novo sijajno stran svoje umetnosti. Tako treba igrati francosko burko! Zopet je bil g. Putjata, kakor v »Pygmalionu«, najboljša figura. Njegova sijajna zgovornost, eleganca, živahnost, svetska ležernost in končno dojmiljiva prisrčnost so vrline tega umetnika, ki se zna vsak večer premeniti v povsem nov značaj. Poleg njega je kraljevala ga. Marševa, dovršena umetnica izredne simpatičnosti. G. režiser Muratov, traged velikanske sile, je moral igrati pohlevnega, pasivnega Jeana, dasi mu absolutno ne pristaja. Toda odigral je z rutino umetnika, ki se zna živjeti v vse značaje. Prav dobri so bili g. Kuratov (abbe), Nikolajev (Charmentil) in ga. Maniecka (Jeanne) ter so tudi ostali storili vse za popolni uspeh. Gledališče je bilo malone razprodano. Nocoj se ta izborna družba poslovi s Shawovo komedijo »Pygmalion«. Kdor hoče uživati zadnjič sijajno rusko dramatično umetnost ter se hkratu izvrstno zabavati, nocoj ne zamudi!

— **Češka akademija znanosti** je izvolila za svojega člana prof. dr. Tomo Maretiča, bivšega predsednika Jugoslovenske Akademije v Zagrebu, in Ferdo Šišića, prof. zagrebske univerze.

— **Afera jubilarne opere v Zagrebu.** Za bodoči jubilej zagrebskega gledališča je razpisala kazališna uprava natečaj za najboljšo opero. Med drugimi komponisti je tekmoval tudi Anton Dubronić s svojo opero »Dubrovačka Duologija«. Razsodišče, obstoječe iz kapelnikov Fallera, Baranovića. Smodka in podpredsednika ravnatelja opere Viljeima Saksaa, je Dubroničevo opero odklonilo zaradi orkestralnih in drugih nedostatkov. Zaradi te odklonitve je nastala cela afera, ter so zagrebski listi razdeljeni v dva tabora, ki se ljuto napadata.

Sokolstvo.

— **Javna telovadba Sokola I.** se vrši v sredo, 8. t. m. na Koslerjevem vrtu. Društvo se ima boriti z velikimi težkočami, zlasti kar se tiče telovadnice in mu od dne do dne grozi nevarnost, da mora na cesto. Iz teh vzrokov je dolžnost vsakega posameznika člana in članice in sokolstvu naklonjenega občinstva, da pohiti 8. t. m. na javno telovadbo in tako podpre društvo, ki je nujno potrebno podpre! Zdravo!

— **Glasbeni odsek tel. društva »Sokol«** na Jesenicah naznanja, da sprejema do 1. novembra t. l. pevce in pevke. Pristopite vsi ljubitelji petja!

Zdravstvo.

— **Zdravniška služba.** Razpisana je služba okrožnega zdravnika v Novem mestu in Metliki. Interesenti se opozarjajo na zapis v Uradnem listu.

Društvene vesti in prireditve.

— **Priljubljeni odbor za sprejem koroških otrok** ima jutri, ob 6. uri zvečer v mestni posvetovalnici važno sejo. Pridite vsi in pripeljite seboj znanca, ki bi hoteli sodelovati.

Turistika in sport.

— **Nogometna tekma Ilirija : Innsbruck** se vrše v torek, 7. in sredo, 8. t. m. in ne kakor prvotno objavljeno dne 8. in 9. t. m.

— **Glavna vozna dirka.** V nedeljo, dne 5. t. m. se je vršila na vojaškem vežbališču glavna vozna dirka, ki je kljub slabemu vremenu privabila mnogo občinstva. Pri prvi točki, Ijutomerski dirki, ki se je vršila v dveh skupinah, je odnesel prvo darilo, častno in 3000 K g. Jože Seršen iz Verzeja s kobilom »Elina« na razdaljo 2040 m v 3 minutah 39 sek. Drugo darilo, 1500 K, je odnesel g. Jakob Vavpotič iz Lokavcev s kobilom »Valsa« na razdaljo 2080 m v 3 minutah 49 sek. Tretje darilo 800 K je odnesel g. Jakob Vavpotič iz Lokavcev z žrebcom »Zlatar« na daljavo 1940 m v 3 minutah 50 sek. Sledili so z darili po 500 K g. Golunder Franjo iz Verzeja s kobilom »Elvira« na razdaljo 2100 m v 3 minutah 52 sek., g. Slavič Marko iz Ključarovec z žrebcom »Danko« na razdaljo 1940 m v 3 minutah 52,5 sek., g. Alojzij Slavič iz Banovcev s kobilom »Nigrac« na razdaljo 2000 m v 3 minutah 54 sek. V celem se je udeležilo prve dirke 6 tekmecev. — Sledila je Heat-vožnja, katere se je udeležilo 5 dirkačev. Prvo častno darilo in 10.000 K je odnesel g. Filipiž Fran iz Maribora z dirkačem »Kurnevalc« na razdaljo 1620 m v 2 min. 44 sek., drugo darilo 2000 K g. Zangi Fran iz Gornje Radgone s kobilom »Eggac« na razdaljo 1600 m v 2 min. 45 sek., tretje 1000 K g. pl. Vangas Peter iz Zagreba z žrebcom »Monte Christo« na razdaljo 1670 metr. v 3 min., četrti pa je bil g. Aranjž Stefan iz Zagreba z orlovskim traberjem »Kobra« na razdaljo 1770 m v 3 minutah 8 sek. — Mariborske dvoprežne dirke so se udeležili trije tekmeči. Prvo darilo 3000 K je odnesel voz g. Slaviča Marka in Alojzija, drugo 1500 K voz g. Golundera Frana in Vavpotiča J., tretje 500 K pa voz g. M. Makovca in L. Novaka. — Turniš-dirke so se udeležili štiri tekmeči. Prvo častno darilo in 3000 K je odnesel voz g. J. Seršena in Fr. Zangla na razdaljo 2710 m v 5 min. 24 sek., drugo 2000 K voz g. Slaviča Marka in Alojzija na razdaljo 2680 m v 5 minutah 81 sek., tretje, 1000 K voz g. Fr. Golundera in J. Vavpotiča.

ča v 5 min. 41 sek. Četrti je došel na cilj voz g. Fr. Filipiča na razdaljo 3020 m v 5 minutah 53 sek. — Končno se je vršila še vožnja z zaprekami, katere so se udeležili trije tekmeči. Tri častna darila so prejeli: I. g. F. Kodela iz Ljubljane s + 15 točkami, II. g. Fr. Krapeš iz Ljubljane z — 5 točkami in

III. g. Jos. Turk iz Ljubljane z — 6 točkami. — Dirka za prvenstvo v prvi točki se nadaljuje v sredo, 8. t. m. Zarimivo je zlasti dejstvo, da so se dirke v pretežni večini udeležili kmetovalci, ki sicer uporabljajo konje v vse druge namene, kakor pa dirkalne.

Najnovejša poročila.

REGENTOVO POTOVANJE V PARIZ.

d Beograd, 5. septembra. »Politika« piše: Glede nenadnega odhoda regenta v Pariz so v poslanjskih krogih večinoma uverjeni, da ima regentova pot politično misijo. Član vlade je izjavil napram sodrudičkom politike: Prestolonaslednik je predsočnim dobil nujen poziv od princezine Helene, naj pride v Pariz. Tako nam je vsaj povedal dr. Vesnić. Ali ima prestolonaslednik res kako politično misijo, članom kabineta ni znano. Morda ve to samo g. dr. Vesnić. Vendar pa je zanesljivo, da bo minister za zunanje stvari dr. Trumbić, ki je v Londonu, prišel v Pariz. V parlamentarnih krogih se trdi, da bo dr. Trumbić počakal prestolonaslednika in se z njim vrnil v Beograd koncem tega tedna.

OBRTNI SHOD V CELJU.

Celje, 6. septembra. Na poziv občeslovenskega obrtnega društva v Celju se je vršilo 5. septembra v Narodnem domu zborovanje načelnikov obrtniških zadrug in obrtnih društev, katerega se je udeležilo odposlanci vseh organizacij v Sloveniji, zastopniki vlade, »trgovske« in obrtniške zbornice, socialnega skrbstva in pospeševalnega urada. Zborovanje otvoril g. Ivan Rebek. Za predsednika zborovanja je bil izvoljen g. I. Zdravec iz Središča. Govorili so: g. Zdravec, g. Dolenc, g. Rebek, gospod Lesničar, gospod Franchetti, Suppanz in g. Založnik. Po zborovanju se je vršil v restavracijskih prostorih »Narodnega doma« banket, katerega se je udeležil komandant mesta g. polkovnik Tošič, g. dr. Serbec. Po obedu se je zborovanje nadaljevalo in so bile med slučajnostmi še obširne resolucije za zboljšanje gospodarskih razmer posameznih obiti, o katerih bomo še podrobneje poročali.

POVRATEK MINISTRA DR. TRUMBIČA.

d Beograd, 5. septembra. Srečali je vlada dobila poročilo, da pride minister dr. Trumbić dne 9. t. m. v Beograd.

ITALIJA ZOPET ROVARI.

d Pariz, 5. septembra. »Temps« objavlja noto: Jugoslovenska vlada, na čije ozemlje je vdrlo do De-

Gospodarske vesti.

— **Obrtniški semenj** v »Narodnem domu« se vrši v vseh notranjih prostorih na praznik dne 8. septembra t. l. popoldan. Vstopnina K 6.—, otroci do 12. leta prosti.

— **Vojna in predvojna posojila.** Finančna delegacija v Ljubljani opozarja občinstvo na sezname vojnih in predvojnih posojil avstro-ogrsko monarhije, kojih obveznice se bodo popisovale in žigosale. Ti sezname bodo izšli v prihodnjem Uradnem listu.

— **Plinovo olje.** Rafinerija Danica v Bos. Brodu je sporočila, da je znižala ceno plinovemu olju na 15 K plus manipulativne stroške za kilogram franko Bos. Brod. Ker razpolaga odsek za prehrano še z več cisternami tega olja, se pozivljajo reflektanti, da sporoče najkasneje do 12. septembra t. l. svoja naročila odseku za prehrano v Ljubljani.

— **Kovač ali sodar.** V prijaznem kraju mariborske okolice se zamore z malim kapitalom naseliti kovač ali sodar. V poštev pridejo sokolski vadiitelji ali telovadci. Reflektanti naj se obrnejo po informacije na Mariborsko Sokolsko župo.

— **g. Trgovska pogajanja s Češko-slovaško.** Razgovori med češko-slovaškimi in našimi delegati o trgovinskem dogovoru se nadaljujejo. Čehi se pri tem opirajo na nova navodila, ki so jih dobili od svoje vlade.

— **g. Državna nakupovalnica na Dunaju** je določila ceno za 1 kg srebra od 3500 na 5000 K, za zlato od 100.000 K na 120.000 K.

Borze.

— d Curih, 4. septembra. (ČTU.) Devize. Berlin 12.30, Holandija 194.25, Novi Jork 609, London 21.68, Pariz 42.30, Milan 28.25, Bruselj 44.85, Kodanij 87.50, Stockholm 122.50, Kristijanija 88.50, Madrid 90.85, Buenos Aires 230, Praga 9.90, Beograd 23.50, Zagreb 5.675, Budimpešta 2.55, Dunaj 2.75, avstrijske žigosane krone 2.50.

— d Dunaj, 4. septembra. (ČTU.) Devize. Amsterdam 7900, Berlin 530, Curih 4050, Kristijanija 3675, Kodanij 3675, Stockholm 5100. Valute: nemške markke 526, romunski lei 515, bolgarski lei 380, švicarski franki 4025, francoski franki 1725, italijanske lire 1130, angleški funti 845, ameriški dolarji 240, caraki rublji 280. V prostem prometu: Zagreb 240—260, Budimpešta

bra okoli 10.000 Albancev, jo postala čete, da popravijo položaj. Čete so imele nalog, začasno zavzeti demarkacijsko črto od 1. 1918, ki jo je določil general Franchet d'Esperey. Zdi se, da italijanska vlada ne čisto smatra, da ta črta velja tudi sedaj in je predlagala v Londonu in Parizu, naj se pri beograjski vladi stori kolektivni korak, s katerim se pozivljajo, da umakne svoje čete na srbsko-albansko mejo od 1. 1913. Francoska in angleška vlada, ki bosta vsekakor o tem vprašanju izmenjali svoje misli, še nista dali odgovora italijanski vladi.

d Pariz, 5. septembra. Po zadnjih informacijah se zdi, da italijanska vlada še ni stavila predloga velesilam glede kolektivnega koraka v Beogradu, da se umaknejo čete na mejo od 1. 1913. Italija tega predloga ni predložila iz bojazni, da ne kompromitira uspeha v Londonu in Parizu, kjer je, kakor se zdi, o priliki predhodne obvestitve opazila, da Francija in Anglija želita, da bi bili poprej točno obveščeni o stanju v Albaniji, posebno o tem, pod kakšnimi vidiki se bo to vprašanje na koncu koncev rešilo. Francoska in angleška vlada bi prej, preden bi karkoli storili, hoteli izvedeti mišljenje v Beogradu in Atenah o tem vprašanju. Zdi se, da se bodo izmenjavale misli med Atinami in Beogradom, da se doseže sporazumna akcija, da se glede Albanije stavi skupen predlog velesilam, ki bi v tem primeru stale pred srbsko-grškim vtisom na eni strani in italijanskim na drugi strani.

OBLETNICA BITKE NA MARNI.

Paris, 6. septembra. V Meauxu je bila povodom obletnice francoske zmage ob Marni leta 1914. velika spominska svečanost, katere so se napotili v Villeroy, v čegar nik Millerand, vojaški atašeji zavezniških držav, parlamentarci, vojni minister Lefevre ter maršali Joffre, Foch in Pétain. Ministrski predsednik Millerand je imel slavnostni govor na trgu Henrika IV. Po slavnosti je odpotoval Millerand v Metz, ostali dostojanstveniki pa so se napotili v Villeroy, v čegar okolici so se vršile leta 1914. najljudnejše borbe. Tu je imel slavnostni govor vojni minister Lefevre.

— *

plačila v nakaznicah poštne hranilnice 99—109, plačila v žigosanih kronah 99 do 109, madžarske žigosane krone 99 do 109, Praga 418—444, Varšava in Krakov v poljskih markah 99—111, češko-slovaške krone 5000aki 415—441, češko-slovaške krone manjši bankovci 415 do 441, novi dinarji 960—1000.

— Praga, 6. septembra. (ČTU.) Devize. Amsterdam 1943, Beograd 233, Dunaj 22.75, Valute. Dinarji 229, avstrijske krone 21.75.

Aprovizacija.

— **Ljubljanski trg.** Cene masti se podražje z dne 7. t. m. sledeče: Slanina 46 K, riba in salo 48 K. Cene prašičem so močno poskočile v Hrvatski velede velikega povpraševanja po prašičih, radi velikega domačega konzuma in izvoza.

— **Samopomoč v Ljubljani** prosi ponovno in zadnjič, da se zglašajo člani, kateri še niso prejeli legitimacij in zadržnih pravil gotovo do 15. t. m. v zadržni pisarni. Rok za plačila zaostalih obrokev se izjemoma podaljša do 15. t. m. Član, kateri ne bo do tega dne polno plačati svojega deleža, se bo v smilu pravil čl. II., § 3. odst. 3., točka a. izključil.

— **Samopomoč v Ljubljani** opozarja svoje člane, da prodaja banatsko moko 0 kg po 15 K, moko za kuho kg po 14 K ter krušno moko po 9 K; dalje sladkor v kockah kg po 58 K, ameriškanski sladkor v sipi po 45 K, kavu po 60, 76, 78 K itd. Cikorijo Frankovo, Kolinsko, Zoro, mešano s sladkorjem in figovo, pražen ječmen (Triglav), rum po 42 K, slivovko 54 K za liter, trapistovski sir kg 52 K, malinov sok brez sladkorja liter po 14 K, poper, cim, met, vanilja, vanilin sladkor, pečilni prašek in druge dišave. Krompir po 2 K, olje l po 76 K, nogavice, klobuke, čevlje po nizki ceni.

Poizvedbe.

— **Na kolodvoru** se je izgubila italijanska licenca za avto in še nekateri dokumenti z listino. V listnici je bilo tudi nekaj lir, katere prepustja izgnatitelj najditelju, ako vrne ostalo v garazo Gorec, Vegova ulica.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodač.

Zaboje in kante od ameriškega petroleja kupi Sever & Komp., Ljubljana.
6590

Proda se dobro ohranjen klavir vsled družinskih razmer. Naslov po-
ve uprava
Ista. 6720

Dva železna okrogla kotla z mešalnicami z ca 60 hl vsebine in večja se-
nalka so na prodaj. Ogleda se
jih Prešernova ulica 5. 6724

**Dobrodoča gostilna z me-
serijo** se radi boleznj takoj odda v
najem. Ppreshanja na I. Eich-
holzer, Slovenjgradec. 6714

V Skofiji Loki ponuja gospa, bivša učiteljica, klavir, nemščino in druge učne predmete. Glavni trg 19, II. nadstropje. 6779

Zaboje (prazne) velike in srednje proda trdka Demšar & Ose-
nar, Kolodvorska ulica 35. 6636

Bukovega oglja več vagonov se
kupi. Ponudbe s
ceno pod „Bukovo oglje/6766“ na upr.
lista. 6766

**Pult za trgovino, stelažo z 80 pre-
dali in veliko stekleno steno proda**
Sever & Komp., Ljubljana. 6765

Kupim več vagonov krompirja.
Ponudbe na upravo lista. 6703

Ure žepne popravila nasproti glavne
pošte F. Čuden
Ista, urar v Ljubljani. 3055

Gospodinja išče dobro službo katera
zna do-
bro kuhati in razume vsa gospodinjstva
dela. Ponudbe pod „Gospodarstvo 6777“
na upravnishvo Slov. Naroda. 6777

Sobo v Zagrebu
zamenja visokošolec s sobo v Ljub-
Ponudbe pod „M. P. S.“ poste restante
Zagreb I. 6776

Trstije za strope izdeluje in prodaja
na debelo in drobno m² po K 4-80 pri
večjih naročilih znaten popust **Steiner**
Anton, Ljubljana, Jeranova ulica
13, Trnovo. 4256

Krog 15 hrannih sodov v najboljšem
stanu, vsak od 14 do 25 hl vsebine
proda **And. Mejač, Komenda pri**
Kamniku. 6758

Surovo olje za Dieslove motorje, tovot-
sko na masi, kolomaz, cilindri-
sko in strojno olje dobavlja po najnižjih
dnevni cenah Mineralna rafinerija Dra-
vograd; zastopstvo za Kranjsko: „Komet“
Ljubljana. 6046

Kupi se več vagonov lepih suhih
bukovih dru
Ponudbe pod „Suha drva 6782“ na
upravnishvo Slov. Naroda. 6782

Vila
v Kolesijski ulici 36 z 2 stanovanjema
se proda. Ponudbe s pogoji ali naved-
bo cene pod „Vila 6696“ na upr. lista. 6782

Kuharica
dobro izvežbana, srednjih let, išče
mesta gospodinj in kakemu boljšemu
gospodu. Ponudbe pod „Gospodinja 6775“
na upravnishvo Slov. Naroda. 6775

I^a apno
v kosih in drobno dobavlja na vagone
Ava, tovar. Laško.

Oddala se bodo
betonska dela elektrarne v Zagradcu
po enotnih cenah, s preskrbo vsega
materijala. Tozadevna pojasnila se do-
be pri trdki Mihael Omahen v Višnji
gori, kamor se naj ponudbe naslove. 6717

Družabnik k vpeljani lesni trgovini
se išče. Potreben je večji kapital, ker
se želi promet z inozemstvom v večjem
obsegu vpeljati. Veliko ograjeno skladišče
s šupo in pisarno v Ljubljani
500 korakov oddaljeno od tovarne že-
lezni post. Prednost strokovnjakom. Po-
nudbe na poštni predal 103. Ljubljana.

France Otrin
carinski uradnik
Kosara Otrin roj. Vrgovič
poročena.
Pančevo Ljubljana
29. avgusta 1920.

FRANJO ŠTRUKELJ
IVANKA GOSTIČ
POROČENA
LJUBLJANA, 6. IX. 1920.

Stavbena parcela
pod Rožnikom na zelo prikladnem pro-
storu v izmeri 864 m² se proda pod
ugodnimi pogoji. Naslov pove uprava.
Trebamo
vagon sanduka
za odpremu likera. Ponudbe učiniti na
D' Elia & Holujevič, Zagreb, Kukovičeva
ulica 30. 6792

Stavbena podjetje
Tavčar & Svetina
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 6
se priporoča. 6792

500 K
nagrade onemu, ki mi preskri mesečno
sobo blizu opere. Zorman, opera. 6738

Pozor knjigovezi!
Se popolnoma poraben stroj za knjigo-
veze prodam. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 6770

Prodam
pritično hišo v dobrem stanju z lepim
sodnim vrtom v Rožni dolini 167. Franc
Končan. 6767

Družabnika
z večjim kapitalom išče lesni trgovec
v najlepšem kraju za lesno trgovino,
kateri bi rad isto razširil. Ponudbe pod
„Lesna trgovina 6788“ na upravnishvo
Slov. Naroda. 6788

Blagajničarka
obenem prodajalka, izvežbana v manu-
fakturni stroki, dobra starejša moč se
sprejme. Ponudbe pod „Blagajničarka/
6697“ na upravo lista. 6697

Iščem službo kuharja
z dobrimi spričevali v kako malo po-
djetje v bližino Ljubljane ali v mesto.
Cenjene ponudbe pod „Kuhar 6783“ na
upravnishvo Slov. Naroda. 6783

Tovarna
z močno vodno silo na Gorenjskem,
prikladna za vsak obrat, v dobrem
stanju, se proda pod ugodnimi pogoji.
Več se poizve v pisarni Dr. Viljem Krej-
či, edvetnik v Ljubljani, Wolfova ul. 5/I.
6772

Trgovina
z manufakturinim, modnim in drobnim
ter tudi specialnim blagom, dalekose-
žno znana stara trdka v Ljubljani,
z velikim prometom na prvovrstnem
prostoru, se pod ugodnimi pogoji pro-
da. Reflektantje naj pošljejo svoj na-
slov pod „Trgovina 6604“ na upravo
tega lista. 6604

Jadransko hotelsko in kupališno dion. društvo
Sušak-Reka, Zvonimirova ulica šte. 102.
Lastnik sledečih hotelov in sanatorijev:

Hotel Pension „SPERANZA“ „IMPERIAL“ Opatija.	Sanatorij in veliko mor- sko kopališče „TERAPIJA“ Crikvenica.	Palace-Hotel „MIRAMARE“ Crikvenica Telefon interurb. 11.
Hotel-Pension in morsk kopališče „JADRAN“ Sušak-Reka Telefon interurb. 2-14.	Vsi hoteli in sanatoriji so najmoderneje z vsem konfortom urejeni. — Oskrba izvršna. — Otvo- rjeni skozi celo leto. — Vse naročbe prejema in daje pojasnila za Crikvenico: uprava hotela „Miramare“ v Crikvenici: za Novi: uprava hotela „San-Marino“ v Novom: za Sušak; Središnji ured dru- štva, Sušak-Reka. — Naslov za brzojave: Jadran- centrala Sušak-Reka , Interurban telefon šte. 9-8-9.	Hotel-Pension „SAN-MARINO“ Novi Vinodolski Tel. interurb. 5.
Hotel-Pension in morsk kopališče „JADRAN“ Bakar.		Hotel-Pension in veliko morsko kopališče „LISANJ“ Novi Vinodolski

Mikroskop
(Immersion) se proda. Tipič, Sv. Le-
nart v Slov. Goricah. 6762

Več gostilniških miz,
slik in steklenic se proda. Vegova u. 10.

CEMENT
dobavlja
Roman Silič
Portland
„AVA“ Laško.

Iščem sobo
za 5 tednov, za 2 osebi. Ponudbe na
upravo lista pod „Hitro 6669“. 6669

Štedilnik
se za nizko ceno proda Moste št. 1.
6771

Proda se
umetni mlin
z vsem gospodarskim poslopjem in
zemljiščem na Štajerskem za 400.000
kron. Kje, pove uprav. Slov. Naroda.

Zenitna ponudba!
Starejša gospodinja s popolnoma
opremljenim 4 sobnim stanovanjem,
želi zaradi zakona znanje s primerim
gospodom, najraje uradnikom ali pen-
zionistom. Resne ponudbe na Marja
Avsenek, Jože Vošnjakova ulica 19/II.
Maribor. 6787

Radi prezidave in preselitve se
proda
velika zaloga molitvenikov
spisanih od znanega pisatelja molitve-
nikov župnika Janez Volčiča. Molitve-
niki so nevezani. Polzve se v trgovini
Mat. Gerber, Ljubljana Kongresni trg. 6712

Zlata in juveir
Aloizij Fuchs
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juveir,
zlatine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Sprejme se deklica
tudi z dežele za pomagati v trgovini
in za domača dela, strote brez staršev
imajo prednost. Hrana in stanovanje v
hiši. Naslov pove uprav. Slovenskega
Naroda. 6774

Opozoritev.
Podpisana Karolina Naratova roj. Eich-
bergerjeva, posestnica in trgovka na Slinivci
pri Celju, sem odpovedala svojemu so-
progu g. Vinko Naratu, trgovcu istotam,
pooblastilo upravljati moje imetje. Zato
nisem več plačnica za event. dolgove,
ki bi jih hotel moj g. soprog tudi v
mojem imenu zanašati napraviti. 6778

Proda se sedlo
s popolno opremo. Vprašanja na poštni
predal 47, Ljubljana. 6785

Gostilno
iščem pod vsakim pogojem. Izvežbana
v tej stroki. Naslov pove uprava. 6721

Kupim
stroj za izdelovanje zarezne cementne
strešne opke. Ponudbe na I. Remžgar,
trgovec, Zirovnica pri Cirknici. 6723

Enonadstr. hiša
nepokvarjena, z vrtom, njivo in gozdom,
ležeča ob postaji, se proda. Polzve se
v Višnji gori pri g. Turku. 6755

Pianist podučuje
začetnike glasovir. Reflektanti naj pi-
šejo na upravo lista pod „Marjiva B-
mol skala 6684“. 6684

Proda se
2 veliki stenski gobelin podobni, ročno
delo. Vpraša naj se v Gradišču št. 2,
restavracija Smid v Ljubljani. 6711

Kupujem
po najvišjih cenah hlode, rezan
in tesan jelov kakor trd les ter
vsakovrstna drva za kurivo. —
VIKTOR GLASER, lesna trgovina,
Ruše pri Mariboru. 9919

Kupi se
večja količina ammoniakode 98%
Roba se mora nahajati v tuzemstvu.
Najnižje ponudbe je poslati na naslov:
Tvorica koža And. Jakli d.d. Križevac.
6685

2 svedra, eden dolg 325 ctm, vrta 80
vrta 55 mil. **1 roleta** (Stahlroleaux)
nova kompletna za okno 106 ctm sve-
tlobe. **1 železno dvokrilno okno**
z želez. okvirjem svetlobe 126x136 cm,
tudi za vrata pripravno, prav dobro
ohranjeno. **2 želez. dvokrilna okna**
svetlobe 106x153 cm, prav dobro
ohranjena, k tem tudi 2 železne mreže
(Gitter) se proda in je za ogledati v
gostilni J. R. Tržaška cesta 11. 6786

Prevel sem zastopstvo prvo-
vrstnih tvornic:
nudim elektrotehnični mate-
rijal, betonsko železo, razli-
čen železni material in mo-
torje. Zahtevajte ponudbe
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povod-
dom boleznj in smrti našega ljubljenelega soproga, bra-
ta, svaka in strica, gospoda

Ernesta Skerla

revidenta južne železnice

za darovano krasno cvetje in čašče spremitvo na
njega zadnji poti, izrekamo vsem našo najpriskrnejšo
zahvalo.

Posebno zahvalo pa izrekamo ravnateljstvu južne
železnice, Zvezi jug. železničarjev, carinskemu uradu
v Borovnici in vsem železničarjem iz Borovnice in
okolice, ki so v tako mnogobrojnem številu spremili
blagega pokojnika na njega zadnji poti.

Vsem tisočera zahvala.

Rodbini: Škerl-Drašler,

Potrjim srcem naznanjamo prežalostno vest, da je gospod

Anton Šarc

trgovec

dne 5. t. m. v 54 letu svoje dobe, mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek dne 7. t. m. ob 5 uri
popoldne iz hiše žalosti Aleksandrova c. 16. na pokopališče k Sv. Križu.

Priporočamo ga v blag spomin!

V LJUBLJANI, dne 6. septembra 1920.

Žalujejoči ostali.

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo prežalostno vest, da je
naša preljubljena hčerka, sestra, sestričina itd.

Elizabeta Fröhlich

danes ob 10. uri v 20. letu svoje starosti po kratki in mučni boleznj pre-
videna s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne bo v sredo, dne 8. t. m. ob 2. uri pop. iz hiš
žalosti Trnovski pristan št. 4., na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

V LJUBLJANI, dne 6. septembra 1920.

Filip, oče, — Antonija, mati, — Anton, (odsoten) Erih, Oton (odsoten)
in Franc, brati. — Karolina, Katarina in Olga, sestre. — Ljudevit Pe-
trovič, bratranec.